

Preek gehouden op 31 december 2017 over Psalm 90:1-2 - "Wonen bij de eeuwige God"
(lezing: Psalm 90)

Gemeente van Christus,

1. Een pake en zijn kleindochter zaten bij elkaar. **(dia 1)** En toen vroeg het meisje: Pake, vertel eens over vroeger! Was het toen anders dan nu? Wel, dat hoefde ze geen twee keer te vragen, want praten over vroeger, dat deed pake graag. En hij vertelde over de jaren dat hij nog een schooljongen was, hoe ze speelden in de natuur en kattenkwaad uithaalden. En hij vertelde over hoe hij als jongen van veertien al aan het werk ging bij de boer - om vier uur eruit om de koeien te melken. Hij vertelde over de avonden zonder radio en televisie, als de vrouwen breiden en ze tijd werd gedood met het vertellen van verhalen. En hij had het over de kerk, waar iedereen naar toe ging en de dominees een stuk langer preekten en de kinderen er toch gewoon bij bleven.

Het meisje zat er vol aandacht naar te luisteren. Ze vond het mooi als pake vertelde. Maar zou ze het ook echt begrijpen? Pake had het over een heel andere wereld. Mobieltjes bestonden niet, van computerspelletjes had geen mens een idee. Dat er wasmachines zouden komen, dat bijna iedereen een auto zou hebben, hoe de wereld zou veranderen - wie had dat kunnen bedenken?

Ja, eigenlijk zou zelfs pake moeten erkennen dat hij ook veranderd was. De herinnering aan vroeger, die was er gelukkig nog wel. Maar zelfs onze herinneringen worden beïnvloed door de tijd. Ik probeer nog weleens het gevoel op te roepen van de eerste dag dat ik naar school ging, of van het eerste Kerstspel waar ik een rol in had, als een van de herders, en hoe we daarna door het donker weer naar huis liepen, blij met wat chocoladekransjes in rood plastic. Eigenlijk lukt dat niet meer.

Want de tijd, dat is iets heel vreemds **(dia 2)**. Je kunt eigenlijk niet eens goed uitleggen wat tijd is. Maar we weten dat dingen verglijden, dat het ene moment overgaat in het andere, en als het volgende moment daar is, is het vorige inmiddels verdwenen. Nu sta ik hier op dit podium, en ik houd een preek, en u zit ernaar te luisteren. Over een uur zijn we weer thuis, en ik heb een beker chocolademelk voor me staan en een boek gepakt, en het is wonderlijk - dan weet ik nog wel dat ik hier stond, en toch is het verdwenen. En u weet nog wel dat u hier zat, en als ik geluk heb kunt u zich nog herinneren wat ik hier gezegd heb, maar terwijl je aan de koffie zit en met elkaar zit te praten glijdt wat was weg: het is verleden geworden.

Zo snel gaat het. Vandaag verdwijnt er weer een kalenderjaar, en ik kom nogal eens mensen tegen die zeggen dat het steeds vlugger lijkt te gaan. Niets duurt korter dan het heden. Je denkt weleens: dit moment zou ik vast willen houden. Maar het gaat je niet lukken. Een herinnering is nu eenmaal iets anders dan een beleving.

Natuurlijk, er zijn wel dingen die blijven. **(dia 3)** Ik ben eens terug geweest in het huis waar ik ben geboren en opgegroeid. Het was nog precies hetzelfde huis, het laantje naar de achterdeur lag er nog zoals toen, en toch: het was veel kleiner dan in mijn herinnering. En zo zijn er bomen, die honderden jaren oud worden, en oude kerken en kastelen, die er eeuwen geleden ook al stonden. De Bonifatiuskerk is al zo'n 800 jaar oud, en de Benedictuskerk zal hem niet veel ontlopen, maar van hoe het toen was - we hebben er geen voorstelling meer van.

Zijn er dingen die niet veranderen? Onze tekst noemt er één: Heer, U bent ons een Toevlucht geweest van geslacht op geslacht. Letterlijk staat er: een Woning. **(dia 4)** Dat was God voor mensen van lang geleden, en dat wil Hij nog zijn voor ons. Wat is dat: een woning? Wel, ik ben blij met mijn pastorie. Ik ga wel regelmatig de deur uit, om dingen te doen, om mensen te bezoeken, om vergaderingen mee te maken, en af en toe ga ik een paar dagen of zelfs een paar weken weg - dan heb ik vakantie. Maar ik kom telkens ook weer terug, en dan kom ik thuis. Zo voelt dat. Een woning, dat is een rustpunt. Dat is een veilige plek, en daarom kan ik de vertaling 'toevlucht' ook wel begrijpen.

Die veiligheid, die hebben mensen, hoe anders de tijden ook waren, gevonden bij God. En wij kunnen het nog steeds vinden bij God. Dat is iets, wat is gebleven. Onze tekst denkt terug aan de voorouders, aan de geslachten die er waren. Hoe ver zou hij teruggekeken hebben? Honderden jaren misschien? En wij kijken nog verder terug. Maar hij kijkt ook vooruit, naar een wereld die er nog niet was. En ook daar ziet hij die Woning, die veilige plek, die Toevlucht staan. Want God, Hij is eeuwig.

2. Dat is misschien nog moeilijker uit te leggen dan wat tijd is (**dia 5**). En toch wil ik wel proberen er iets over te zeggen. Want eeuwigheid is niet simpelweg: tijd die alsmaar doorgaat. Omdat wij in de tijd leven kunnen wij het ons anders haast niet voorstellen, maar tijd die altijd doorgaat, dat is nog steeds: tijd. Daar blijven de momenten vergaan, daar is morgen anders dan gisteren, daar blijft de onrust dat je niet weet wat je op en volgend ogenblik te wachten staat.

Nee, eeuwigheid is veel stabiel. Eeuwigheid heeft geen last van het vergaan van de dingen. Het is niet de continue verandering van de geschiedenis. De eeuwigheid gaat de tijd te boven. Mensen leven van geslacht op geslacht, dat staat voor de constante verandering: een nieuw geslacht wordt geboren terwijl een oud geslacht vergaat. Maar God is van eeuwigheid tot eeuwigheid. Hij blijft altijd Dezelfde. In God is er geen vergaan. Hij heeft de tijden in zijn hand.

De eeuwigheid, daar is niet het verlangen naar meer en groter. Daar is niet het willen vergeten. Daar is (**dia 6**) onschokbare harmonie, daar is geluk dat niet eindigt. Daar is het volmaakte, waar niets aan ontbreekt, en waar niets aan wordt afgedaan. Het is voor ons niet goed voor te stellen. Wij kunnen alleen maar denken in termen van tijd. We kunnen alleen maar gelóven dat er die heerlijke wereld moet zijn van de eeuwige dingen, en dat daar God is, die geen begin kent en geen einde.

Daarom alleen kan Hij voor ons een woning zijn, een rustpunt in de tijd. Daarom is Hij ook de Betrouwbare, die ons nooit zal ontbreken. God is trouw, oneindig trouw. Hij is Dezelfde voor ons als voor Abraham en voor David en voor Paulus. In de beleving van wat Hij geeft mag verschil zitten - want die beleving is tijd. Maar in God zelf zit geen verschil - dat is zijn eeuwigheid.

3. Want die eeuwige God heeft iets heel bijzonders gedaan. Hij heeft zich geopend voor de tijd! Onze tekst gaat terug zover een mens terug kan gaan, naar het moment van de schepping (**dia 7**), toen de bergen werden geboren en de aarde en het land werden gebaard. Verder terug kunnen we niet. Daarom is het ook een onmogelijke vraag wat er voor de schepping was. Tenzij er daarvoor een geschiedenis is geweest met gebeurtenissen waar wij niet van weten, was er daarvoor alleen maar eeuwigheid.

Maar dát de bergen zijn geboren en dát de aarde en het land tevoorschijn kwamen, dat is wel heel bijzonder. Want toen maakte God de tijd, en de tijdelijke dingen. Sterker nog: Hij, de Eeuwige, liet de tijd toe. Hij maakte het, en opende zich ervoor. De Eeuwige werd de Schepper, en de aarde, die werd zijn maaksel. Toen liet God de onrust toe in de eeuwigheid, en toch werd de eeuwigheid er niet door geschokt. God maakte ruimte voor schepselen, en voor de mensen. Want Hij wilde uitdelen uit die rijke harmonie, uit dat stralende geluk van de eeuwigheid. Zo wilde Hij voor heel de schepping een Koning, een zorgzame Vader zijn.

Ja, er is een moment geweest, nog bijzonderder, en voor ons haast niet te begrijpen. En toch hebben we het de afgelopen dagen gevierd. (**dia 8**) Toen Christus werd geboren, toen verbond de Eeuwige zich met de tijd. Gods Zoon legde zijn eeuwigheid af om bij ons in de tijd te kunnen zijn. En dat heeft Hij geweten. Hij heeft het ervaren, wat vergankelijkheid is. Hij heeft het meegemaakt: het kind zijn, het veranderen naar een volwassene, het wegvallen van mensen. Hij heeft het lijden doorleefd, het verdriet bij het graf, het zuchten onder de onbetrouwbaarheid van het aardse. Hij heeft zelfs de dood ondergaan. Hij, de Eeuwige,

verkerend in die onuitsprekelijke harmonie van het eeuwige geluk, is eruit gestapt om bij ons te zijn. Want Hij wilde ons, gevangen in de tijd, weer in contact brengen met het eeuwige. En Hij wilde ons helpen om de weg weer te vinden naar onze Woning bij God. Die waren de stervelingen kwijt, en toen kwam Christus: Ik ben de Weg - vorige week heb ik er nog over gepreekt.

4. De Eeuwige God, zijn hart is vol genade en liefde voor ons in de tijd. Hij weet wel wat er is gebeurd - we zullen verderop in deze Psalm er nog genoeg over horen, over zonde en schuld die ons de dood hebben gebracht. Maar God heeft het er niet bij gelaten.

Hij brengt ons weer in contact met de eeuwigheid. "Here, U bent ons een toevlucht geweest, een woning, waar ik, eindig mens, naar toe mag gaan" (**dia 9**). De eeuwigheid hoeft voor ons niet iets engs, iets ongrijpbaars te blijven. Het mag een rustpunt worden in ons leven. Want wij zien alles vergaan, wij merken het vreemde van de tijd die verglijdt, en wie houdt het tegen? Niemand houdt het tegen, maar wij mogen onze vrede zoeken bij God. Mozes zei het heel prachtig tegen het volk toen ze op de drempel van het beloofde land stonden, en hij zelf afscheid van hem moest nemen - zijn tijd was voorbij: "De eeuwige God is voor jullie een woning, en onder jullie zijn eeuwige armen." Dat geeft rust, een veilig gevoel, in de onrust van de tijd. We zijn niet verloren, aan onszelf overgelaten, even hier op aarde om vervolgens weer in het niet te verdwijnen. De Eeuwige God, Hij ziet naar ons om, en in Hem mogen we rusten, als we bang zijn voor wat komen kan, en als we voelen dat we alles moeten loslaten, als onze tijd is geweest. Dan blijft er: de eeuwigheid.

Want die eeuwigheid is ook ons doel (**dia 10**). We zijn bestemd, om bij God te wonen, voor altijd. Daarom geeft Jezus aan ieder die zijn heil zoekt bij Hem en bij God eeuwig leven. Zelfs in dit tijdelijke bestaan op aarde mogen we er af en toe iets van proeven, dat die eeuwige wereld er is - hoe weinig we er ook van begrijpen. En dat eeuwige leven heeft God voor ons allemaal in gedachten. Daarom heeft Hij zich ingelaten met de tijd, met de wereld van de onvolmaaktheid, met de wereld waarin de zonde zijn verwoestende werk doet. Hij gaf zijn Zoon opdat ieder die gelooft niet verloren zou gaan, niet zou wegzinken als onze tijd ophoudt, maar opdat we eeuwig leven zouden hebben.

"Here, U bent ons een toevlucht geweest van geslacht tot geslacht". Here, U bent ook mijn toevlucht, mijn hoop. Want U blijft, wat er ook vergaat. En in uw eeuwigheid mogen wij eens wonen.

Amen.